



08.01.2013

Yj/3

Asia tulisi käsitellä 8.1.2013

§ 3

Lausunto ympäristöministeriölle ehdotuksesta uudeksi ympäristönsuojelulaiksi

HEL 2012-015613 T 03 00 00

Päätös

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Määritelmät 5 §

Jätevedeksi määritellään esim. pilaantuneelta maa-alueelta pois johdettava vesi. Epäselväksi jää, mitä määritelmä edellyttää pilaantuneilta maa-alueilta peräisin olevien vesien käsittelyltä. Voitaisiinko niitä johtaa sadevesiviemäriin, jos niiden laatu todettaisiin esim. purkuvesistön laatua vastaavaksi, vai luettaisiinko ne puhtaudestaan huolimatta aina jätevedeksi, ja tulisi siten johtaa sadevesiviemäriin sijaan jätevesiviemäriin. Vaatiiko niiden johtaminen vesistöön niiden laadusta riippumatta aina ympäristöluvan? Epäselväksi jää, luetaanko puhdistettu talousjätevesi, eli jätevesijärjestelmästä lähtevä vesi jätevedeksi, talousjätevedeksi, vai miksikä? Tämä olisi syytä määritellä esitettyä tarkemmin jätevesien ja talousjätevesien johtamisesta ja käsittelystä annettujen säännösten valitsemiseksi näihin liittyvissä hallinnollisissa menettelyissä.

Maaperän määritelmässä (10) ”elävistä organismeista” korvattaisiin sanalla ”eliöistä”, joka on suomenkielinen termi. Kohta kuului tällöin ”maaperällä maankuoren ylintä kerrosta, joka sijaitsee kallioperän ja maanpinnan välissä ja muodostuu irtomaalajeista, orgaanisesta aineksesta, huokosvedestä, huokosilmasta ja eliöistä”.

Toiminnan sijoittaminen asemakaavan vastaisesti 8 ja 50 §

Pykälissä todetaan, että toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Ainakin Helsingissä on usein tilanne, että esim. jakeluaseman sijaintipaikka on kaavoitettu muuhun käyttöön, mutta kaava ei ole toteutumassa lähiaikoina ja kaavoittajalla tai rakennusvalvonnalla ei ole mitään sitä vastaan, että toiminta sijoittuu toistaiseksi ko. paikalle. Lauseen voisi muotoilla esimerkiksi seuraavasti: ”toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti ilman kaavoituksesta vastaavan tahon suostumusta tai asiaa koskevaa poikkeamis päätöstä”. Olennaista kai on, ettei toiminnan sijoittamisella



vaikeuteta kaavan toteutumista. Sen pystyvät kaavoittaja ja rakennusvalvontaviranomainen arvioimaan.

Toiminnan sijoituspaikan luonnonarvot 11 §

Ympäristölautakunta katsoo, että on tarpeetonta rajata luontoarvojen huomioonottaminen vain valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluviin toimintoihin, vaikka todennäköisyys sille, että luontoarvoja todella jouduttaisin arvioimaan myös kunnan lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, on vähäinen. Esimerkkinä voisi olla kaavoittamattomalle alueelle perustettava moottoriurheilurata, jolla saattaisi olla merkitystä alueen luontoarvojen kannalta.

Ennalta varautumisvelvollisuus 13 §

Ennalta varautumista voidaan pitää yleisenä velvoitteena perusteltuna. Ympäristölautakunta kuitenkin katsoo, että erillisen suunnitelman esittäminen olisi perusteltua lupamääräysten tarkistamisen yhteydessä tai jos lupaa on muuten syytä tarkistaa. Toiminnan muutos voi tuoda laitoksen muun varautumissuunnittelun piiriin ja siinä yhteydessä kytkennät muuhun varautumissuunnitteluun olisivat helpommin hahmotettavissa.

Maaperän pilaamiskielto 15 §

Kuten edellä 5 §: ”organismeja taikka mikro-organismeja” voitaisiin korvata suomenkielisellä sanalla eliöitä. Pykälä kuuluisi tällöin: Maahan ei saa jättää, päästää tai sijoittaa jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

Pohjaveden pilaamiskielto 16 §

Ehdotuksen 16 §:n 2 momentissa jää epäselväksi, miksi pohjaveden pilaamiskielto koskee vain toisen alueella olevaa pohjavettä. Vastaava säännös on tosin voimassaolevassakin laissa. Omallakaan kiinteistöllä olevaa pohjavettä ei pitäisi voida pilata, koska pohjavesialueet ovat useimmiten isoja ja pohjavesi liikkuu alueelta toiselle.

Merta koskevat erityiset kiellot

Ympäristölautakunta katsoo, että pykälän 3 momentissa olevaa lumen kaatamista koskevaa kohtaa tulee täydentää vaatimuksella, että mereen kaadettava lumi ei saa sisältää merkittävässä määrin roskaa, jätettä tai muuta vesiympäristölle haitallista ainetta.

Ympäristöluvan tarve 29 § ja liitteet 2 ja 3



Luonnoksessa esitetään kahvipaahtimoiden poistamista lupaa edellyttävien laitosten luettelosta. Syynä on se, että paahtimoita on vähän. Ympäristölautakunta katsoo, että pelkästään se, että jonkin toimialan yrityksiä on vähän, ei voi olla peruste lupavelvollisuuden poistamiselle. Suuren kahvinpaahtimon ympäristövaikutukset voivat ulottua varsin laajalle ja koskea suurta joukkoa ihmisiä. Tällaisen laitoksen sijoittumisedellytyksiä tai toiminnan olennaiseen muuttamiseen liittyviä edellytyksiä pitää voida arvioida etukäteen. Esimerkkinä voisi olla laitoksen toiminnan muuttaminen ympärivuorokautiseksi. Ympäristölupamenettely tuo suojaa lähiympäristölle ja antaa myös toiminnan harjoittajalle tiedon siitä, onko muutos teknisesti ja taloudellisesti mahdollinen ottaen huomioon haittojen lisääntyminen ja toimet pilaantumisen ehkäisemiseksi. Jälkikäteen mahdollisten ongelmien korjaaminen yksittäisillä määräyksillä on hidasta.

Luvitettavien kohteiden luettelosta voisi yli 100 m³:n polttonesteiden tai vaarallisen kemikaalin varastot (kohta 5e) siirtää rekisteröintimenettelyn piiriin. Koska tällaiset kohteet ovat hyvin standardoituja, lupamenettely on niiden suhteen aivan liian raskas eikä ainakaan Helsingissä ole todettu niiden tarkastuksissa merkittäviä puutteita tai ympäristön pilaantumisen riskiä. Pohjavesialueelle sijoittuvat kohteet voisivat edelleen säilyä luvituksen piirissä.

Luvitettavien kohteiden luettelosta (liite 2) voisi selkeyden vuoksi poistaa myös rekisteröintimenettelyn piirissä pääsääntöisesti olevat kohteet eli jakeluasemat, pienet polttolaitokset ja asfalttiasemat. Ympäristölautakunnan mielestä vesistön pilaantuminen tulisi luvantarpeen arvioimiseksi määritellä tarkemmin.

Toimivallan siirto 40 §

Pykälässä pitäisi myös säätää siitä, millä edellytyksillä siirto olisi mahdollista perua kesken kauden. Perumissyynä voisi olla esimerkiksi kunnan valvontaresursseissa tapahtuneet petyvät heikennykset.

Lupahakemus 41 §

Määräyksestä toimittaa hakemus aina kolmena kappaleena voitaisiin luopua luonnonvarojen säästämiseksi, koska samassa momentissa annetaan kuitenkin lupaviranomaiselle mahdollisuus pyytää lisäkappaleita asian kuuluttamisen ja lausuntojen vuoksi. Pienien lupakohteiden osalta yksi tai kaksi paperikappaletta yleensä riittää, varsinkin jos hakemus toimitetaan myös sähköisessä muodossa. Käyttäjäystävällisesti toteutettu ja hyvin hallinnon järjestelmien kanssa toimiva pelkästään sähköisesti tapahtuva asiakirjojen toimitus ja



käsittely olisi usein kaikille osapuolille luotettavin, kustannustehokkain ja ympäristöystävällisin vaihtoehto.

Lupien samanaikainen käsittely 46 ja 47 §

Ympäristösuojelulaissa tulisi ottaa luvantarvetta määritettäessä huomioon myös tilanne, jossa samalla pienellä vaikutusalueella on samanlaisia toimintoja, jotka yksinään eivät ole ympäristöluvanvaraisia, mutta yhdessä yhtenä yksikkönä olisivat. Esimerkkinä tästä on hevostallirypäs. Helsingissä on tapaus, joilla samalla alueella on käytännössä samassa tallirakennuksessa eri yritysten talleja, joista yksikään ei ole yksinään eläinmäärän perusteella lupavelvollinen, mutta joiden ympäristövaikutukset kohdistuvat samalle alueelle. Toiminnan harjoittajia tulisi voida tällaisessa tapauksessa vaatia hakemaan yhteistä ympäristölupaa. Näin voitaisiin yleisimminkin myös estää tarkoituksellinen luparajoilla ”kikkailu”.

Luvan muuttaminen 92 §

Kunnissa ympäristönsuojeluviranomainen on sekä lupa- että valvontaviranomainen. Tämä sopii huonosti yhteen 92 §:n sanamuodon kanssa, että lupaviranomainen voisi muuttaa lupaa valvontaviranomaisen hakemuksesta. Vaikka käytännössä asiaan ei ongelmia liittyneekään, selvempää olisi lisätä pykälään myös sellainen vaihtoehto, että vastaavasti kuin 94 §:ssä lupaviranomainen voisi myös omasta aloitteestaan muuttaa lupaa.

Ilmoitusmenettelyt 101 ja 104 §

Ilmoitusmenettelyä koskevassa 104 §:ssä ehdotetaan, että viranomaisen on tiedotettava vireillä olevista ilmoituksista verkkosivuillaan.

Ympäristölautakunta toteaa, että vireillä olosta tiedottaminen on ollut mahdollista tähänkin asti, mutta Helsingissä, jossa käsitellään vuosittain noin 200 ilmoitusta koskien erityisen häiritsevää melua tai tärinää, ilmoitusten vireillä olosta ei pääsääntöisesti tiedoteta. Vireillä olosta tiedottamista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena, koska Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset velvoittavat melu- tai tärinähaitan aiheuttajaa aina tiedottamaan etukäteen toiminnastaan naapureille. Lisäksi ympäristönsuojelumääräykset velvoittavat toiminnanharjoittajaa myös neuvottelemaan etukäteen riittävästä melun- ja tärinätorjunnasta erityisen herkkien naapureiden kuten esimerkiksi päiväkotien, koulujen ja kirkollisten laitosten kanssa. Näiden veloitteiden sekä ilmoituspäätökseen mahdollisesti sisältyvien määräysten on Helsingissä katsottu suojaavan asianosaisten etua riittävästi eikä tilapäisen melu- tai tärinähaitan siten ole voitu katsoa olennaisesti vaikuttavan yleisiin ja yksityisiin etuihin. Nykyinen, vireillä



olosta tiedottamisen osalta riittävän joustava käytäntö mahdollistaa ilmoitusten ratkaisemisen kiireisimpäänkin aikaan pääsääntöisesti alle 30 vuokaudessa. Helsingissä on vuonna 2012 ratkaistu 80 % ilmoituksista 24 vuorokaudessa.

Ehdotus tekisi ilmoitusmenettelystä nykyistä selvästi raskaamman ennakoivalvontamenettelyn, mikä ei olisi tarkoituksenmukaista. Ilmoitukset tulevat viranomaiselle tavallisesti puutteellisina ja joissain tapauksissa myös myöhässä. Tyypillisesti suurin osa käsittelyajasta kuluu ilmoituksen täydentämiseen. Jos tämän jälkeen ilmoituksen vireillä olosta ryhdytään tiedottamaan ja kuulemaan ilmoituksen tekijää mahdollisista muistutuksista, ilmoitusta ei todennäköisesti ehdittäisi ratkaista ennen toiminnan aloittamista. Tällä saattaa olla haitallisia vaikutuksia asianosaisten etujen turvaamisen kannalta. Esimerkiksi ulkoilmakonserttien osalta voisivat siis jäädä antamatta määräykset sallituista melutasoista ja päättymisajoista sekä tapahtuman aikaisista melumittauksista.

Ilmoitusmenettelyä koskevassa 101 §:ssä tulisi myös säätää, että 30 vrk:n ajanjakso alkaa siitä, kun ilmoitus on niin täydellinen, että se on valmis käsiteltäväksi.

Pykälästä ei käy selvästi ilmi, miten aloituksen salliminen käytännössä hoidettaisiin. Onko tarkoitus, että aloittaminen ennen sallittua aikaa ratkaistaisiin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä?

Maaperän puhdistamista koskeva ilmoitus 135 §

Ympäristölautakunta toteaa, että puhdistamista ei ole laissa määritelty. Perusteluissa viitataan teollisuuspäästödirektiivin määritelmiin. On syytä harkita, pitäisikö puhdistaminen määritellä tarkemmin ympäristönsuojelulaissa.

Ehdotuksesta ei käy selvästi ilmi voitaisiinko päätöksessä edellyttää tarkkailua (esim. pohjaveden, salaojavesien, sisäilman) puhdistamisen jälkeen.

Ehdotuksesta ei käy selkeästi ilmi, voidaanko ja itse asiassa pitäisikö päätöksessä antaa myös melun- ja pölyntorjuntaa koskevia määräyksiä. Tämä liittyy osaltaan ympäristönsuojelumääräysten soveltamisalaa koskeviin rajoituksiin. Jos 135 §:n mukaisessa päätöksessä ei voida antaa muuta kuin itse maaperän puhdistamista ja sen tavoitteita koskevia määräyksiä ja jos ympäristönsuojelumääräysten meluhaittojen ehkäisyä (häiritsevää melua aiheuttava työ yöaikaan) tai pölyntorjuntaa koskevat määräykset eivät voisi koskea maaperän ja pohjaveden puhdistamista, keinoksi puuttua em. haittoihin jäisi silloin 177 §:n mukainen yksittäinen



määräys. Kuitenkin puuttuminen ympäristönsuojelumääräysten nojalla olisi todennäköisesti tehokkaampaa. Ilmoituksen johdosta annettavan päätöksen ja ympäristönsuojelumääräysten suhde tulee selkeyttää.

Kun päätös annetaan pykälän mukaan julkipanon jälkeen, se tarkoittanee sitä, että puhdistamiseen saa ryhtyä vasta kun päätös on lainvoimainen, mikä olisi muutos aiempaan.

Kyseisessä pykälässä ei ole mainintaa, siitä milloin puhdistustyö voidaan aloittaa. Nykyisen YSA 25 §:n mukaan ilmoitus tulee tehdä vähintään 30 päivää ennen oleellisten työvaiheiden aloittamista. Mikäli tämä tulee olemaan jatkossakin voimassa, ts.

ympäristönsuojeluasetukseen tulee nykyistä vastaava viittaus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaan ilmoitukseen, tulisi lain- tai asetuksenkohtaa tarkentaa siten, että em. työvaiheisiin voidaan ryhtyä aikaisintaan 30 vrk:n kuluttua sitä, kun viranomaiselle on jätetty kaikki päätöksentekoon tarvittavat tiedot sisältävä ilmoitus. Nykyisin merkittävä osa ilmoituksen käsittelyä ovat sen täydentämistä koskevat pyynnöt ja täydennysten käsittely, joka voi viedä suuren osan 30 päivän määräajasta.

Käytännössä kiireellisissä ja vähäisissä pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa (esim. rakentamisen yhteydessä maaperässä havaitaan vähäinen määrä öljyä, öljytynnyri rikkoutuu, asuinkiinteistön vanhan öljysäiliön noston yhteydessä maaperässä todetaan vähäinen määrä öljyä yms.) voimassa olevan ympäristönsuojelulain ja ehdotuksen mukainen ilmoitusmenettely on liian hidas ja raskas. Tarvittaisiin virallistettu menettely em. tapauksiin, jollainen voisi olla esimerkiksi mahdollisuus hoitaa puhdistaminen ilman viranomaispäätöstä ohjeilla ja tarkastuskertomuksella. Yksi vaihtoehto voisi olla nostaa ilmoitusvelvollisuuden alarajaa lisäämällä pykälään momentti, että puhdistaminen voisi tapahtua ilman ilmoitusta silloin, kun on kyse vähäisestä pilaantumisesta.

Ympäristön laatu, pintavedet 139 §

Pintavesien suojelua tulisi parantaa ja täsmentää ympäristönsuojelulailla esim. asettamalla tyypillisimmille haitta-aineille ja ominaisuuksille esim. öljyille, kiintoaineelle ja pH:lle ohjeellisia päästöraja-arvoja (pitoisuus, maksimikuorma), ja lisäämällä esimerkiksi yleisiin velvollisuuksiin tai muualle sopivan kohtaan pykälä, jolla kielletään pintavesien pilaaminen, esim. pohjaveden pilaamiskiellon tapaan.

139 §:ssä ja siinä mainituissa valtioneuvoston asetuksessa käsitellään pintavesien laatua ja sen ylläpitämistä ja toimia, joilla laatuavoitteisiin päästään, mutta kyseinen pykälä ja siinä mainitut asetukset eivät anna



apuja päästörajojen asettamiseen. Käytännön elämässä pitäisi nykyistä paremmin pystyä toiminnanharjoittajalle osoittamaan, millaista vettä saa vesistöihin johtaa ilman ympäristölupaa ja toisaalta millaisia päästöraja-arvoja luvissa voisi asettaa.

Jäteveden johtaminen 156 §

Koskeeko tämä pykälä puhdistettua jätevettä, eli puhdistusjärjestelmästä lähtevää vettä. Tämä liittyy myös kysymykseen siitä, onko puhdistettu talousjätevesi edelleen talousjätevettä.

Säännöllinen valvonta 166 §

4. momentin 3. kappale ”Siinä on ilmoitettava valvonnan perusteet ja kuvattava valvonnasta vastaavien viranomaisten keskinäinen työnjako.” Tässä tarkoitettaneen ainoastaan ympäristönsuojeluviranomaisia?

Ilmoitus toiminnan muutoksista ja (luvanhaltijan)toiminnanharjoittajan vaihtumisesta 168 §

Ympäristölautakunta esittää, että pykälän alku kuuluisi seuraavasti: Ympäristöluvan haltijan ja rekisteröintivelvollisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen toiminnan aloittamisesta. Lisäys on tarpeen, koska ainakin asetuksesta (444/2010) on jäänyt pois määräys toiminnan muutoksista ilmoittamisesta.

Tarkkailu toisen alueella 169 §

Ympäristölautakunta katsoo, että myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella tulisi vastaavasti olla valtuudet myöntää toiminnan harjoittajalle oikeus tarkkailuun toisen alueella. Tarkkailuoikeuden myöntämisen tulisi olla mahdollista myös 10 ja 14 luvuissa tarkoitetuista ilmoituksista annettavien päätösten yhteydessä.

Tarkastusmenettely 172 §

Ympäristölautakunnan mielestä tarkastusoikeus kaipaisi selventämistä. Miten on tarkastusoikeus tapauksessa, jossa toimintaa ei ole vielä luvitettu, mutta se olisi valtion luvituksen piiriin kuuluvaa. Olisiko tällöin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella oikeus velvoittaa toiminnan harjoittajaa hakemaan lupaa, vai pitääkö asia siirtää sitä varten alueelliseen Ely -keskukseen?

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka 181 §

Ympäristölautakunta katsoo, että yksittäisen määräyksen (177 §) tehosteena tulisi voida suoraan käyttää pakkokeinoja. Menettelystä tulee muuten raskas. Määräystä annettaessa on jo yksilöity millä



tavalla pilaantumisen vaaraa aiheutetaan. Ennen määräyksen antamista on hallintolain mukaan normaalisti kuultu toiminnan harjoittajaa, jolloin toiminnan harjoittaja on voinut valvoa omaa etuaan. Jo tätä ennen toiminnan harjoittajan kanssa on todennäköisesti muutenkin neuvoteltu asiasta. Tässä prosessissa on luotu ympäristönsuojelulain tavoitteita konkretisoiva velvoite toiminnan harjoittajalle.

Ehdotuksen mukaan toiminnan harjoittajaa kuullaan uudelleen hallintopakon käytöstä mahdollisesta uhan täytäntöönpanosta. Tämä on omiaan venyttämään asian käsittelyä kohtuuttomasti.

Ympäristönsuojelumääräykset 197 §

Ympäristölautakunta katsoo, että ympäristönsuojelumääräyksiä pitää voida soveltaa 135 §:n 1 momentin tarkoittamaan toimintaan muilta osin kuin mitä itse maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskeva päätös voi koskea (135 § 2 mom). Ympäristönsuojelumääräyksiä pitäisi siis voida soveltaa pölyn ja melun torjuntaan.

Käsittelymaksut 200 §

Pykälän toisessa momentissa sanotaan, että 2. momentissa mainitut viranomaiset voivat laskuttaa 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamiseksi suorittamastaan valvonnasta. Myös ympäristönsuojeluviranomainen voi tehdä vastaavaa valvontaa, mutta ilmeisesti siitä ei ole mahdollista periä maksua. Olisi outoa, jos toiminnan harjoittajat joutuisivat eriarvoiseen asemaan sen vuoksi, vaikkei suurista summista olisikaan kyse.

Tulisi harkita, voitaisiinko pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevasta päätöksestä perittävään taksaan sisällyttää valvontatarkastuksista syntyviä kustannuksia. Yleensä työmaiden valvonta edellyttää huomattavan määrän tarkastuksia, joista ei voida tällä hetkellä voi periä lainkaan maksua.

Mittausten ja tutkimusten laadun varmistus 203 §

Myös lupahakemuksissa esitetyiltä mittauksilta, tutkimuksilta ja selvityksiltä tulisi vaatia kyseisen pykälän edellyttämää pätevyyttä, luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Myös 101 §:n mukaisen ilmoituksen ja maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen laatijoilta tulisi ympäristölupahakemuksen laatijan ohella vaatia riittävää asiantuntemusta ja pätevyyttä.

Muita näkökohtia



Ympäristölautakunta ehdottaa, että tutkittaisiin myös mahdollisuutta laiminlyöntimaksun käyttöön jätelain tapaan. Esimerkkinä laiminlyöntimaksun käyttömahdollisuudesta voisi olla lain 101 §:n mukaisen ilmoituksen tekemättä jättäminen tai sen nojalla annetun määräyksen rikkominen. Laiminlyöntimaksu tai sen uhka olisi ympäristölautakunnan mielestä tehokas keino tilapäisen toiminnan määräystenmukaisuuden parantamiseksi.

Muita huomioita

Ehdotuksen 89 §:ssä viitataan virheellisesti 53 §:ään 56 §:n sijasta. Ehdotuksen 91 §:ssä viitataan 82 §:n 2 momenttiin, jota ei ole olemassa. 97 §:ssä on viittaus maaperän ja pohjaveden pilaantumista koskevaan 13 lukuun. Oikea luku on kuitenkin 14.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että kappaleen 11 loppuun lisätään "Käyttäjäystävällisesti toteutettu ja hyvin hallinnon järjestelmien kanssa toimiva pelkästään sähköisesti tapahtuva asiakirjojen toimitus ja käsittely olisi usein kaikille osapuolille luotettavin, kustannustehokkain ja ympäristöystävällisin vaihtoehto."

Vastaehdotus:

Timo Pyhälähti: Lisäys ennen kappaletta 2

Puolustusvoimat ja ympäristö

On hyvä että puolustusvoimilla on sille soveltuvat ympäristönsuojelumääräysten asettamistavat valtioneuvoston esillisiin asetuksiin pohjautuen. Näiden valmistelussa olisi syytä kuulla myös kunnallisia viranomaisia. Tällaisia määräyksiä erillisellä asetuksella olisi hyvä saada mm ampumarjoitusten meluhaittoja koskien.

Kannattajat: Lauri Alhojärvi

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan.

Ei-ehdotus: Lisäys ennen kappaletta 2 Puolustusvoimat ja ympäristö

On hyvä että puolustusvoimilla on sille soveltuvat ympäristönsuojelumääräysten asettamistavat valtioneuvoston esillisiin asetuksiin pohjautuen. Näiden valmistelussa olisi syytä kuulla myös kunnallisia viranomaisia. Tällaisia määräyksiä erillisellä asetuksella olisi hyvä saada mm ampumarjoitusten meluhaittoja koskien.

Jaa-äännet: 4

Timo Korpela, Irma Marttila, Tapani Salonen, Lea Saukkonen



08.01.2013

Yj/3

Ei-äännet: 4

Lauri Alhojärvi, Anne Kettunen, Timo Pyhälähti, Kati Vierikko

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Cata Mansikka-aho

Suoritettussa äänestyksessä JAA-ehdotus voitti eli asia hyväksyttiin esityksen mukaan.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Hannu Arovaara, vs. johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi
Merja Kurki-Suonio, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32007
merja.kurki-suonio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Ympäristöministeriön lausuntopyyntö](#)
- 2 [Hallituksen esityksen yleisperustelut, ympäristönsuojelulain uudistaminen](#)
- 3 [Ehdotus ympäristönsuojelulakia koskeviksi pykäliksi ja niiden yksityiskohtaisiksi perusteluiksi](#)
- 4 [Ympäristönsuojelulain liitteet 1 ja 2](#)
- 5 [Ympäristönsuojelulain liitteet 3 ja 4 rekisteröitävät toiminnot](#)
- 6 [Perustelumuistio ehdotuksesta ympäristönsuojelulain liitteiksi 1 ja 2](#)
- 7 [Eriävät mielipiteet](#)

Otteet

Ote

Ympäristöministeriö
Ympäristövalvontayksikkö

Päätösehdotus

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Määritelmät 5 §

Jätevedeksi määritellään esim. pilaantuneelta maa-alueelta pois johdettava vesi. Epäselväksi jää, mitä määritelmä edellyttää pilaantuneilta maa-alueilta peräisin olevien vesien käsittelyltä. Voitaisiinko niitä johtaa sadevesiviemäriin, jos niiden laatu todettaisiin esim. purkuvesistön laatua vastaavaksi, vai luettaisiinko ne



puhtaudestaan huolimatta aina jätevedeksi, ja tulisi siten johtaa sadevesiviemäriin sijaan jätevesiviemäriin. Vaatiiko niiden johtaminen vesistöön niiden laadusta riippumatta aina ympäristöluvan? Epäselväksi jää, luetaanko puhdistettu talousjätevesi, eli jätevesijärjestelmästä lähtevä vesi jätevedeksi, talousjätevedeksi, vai miksikä? Tämä olisi syytä määritellä esitettyä tarkemmin jätevesien ja talousjätevesien johtamisesta ja käsittelystä annettujen säännösten valitsemiseksi näihin liittyvissä hallinnollisissa menettelyissä.

Maaperän määritelmässä (10) ”elävistä organismeista” korvattaisiin sanalla ”eliöistä”, joka on suomenkielinen termi. Kohta kuului tällöin ”maaperällä maankuoren ylintä kerrosta, joka sijaitsee kallioperän ja maanpinnan välissä ja muodostuu irtomaalajeista, orgaanisesta aineksesta, huokosvedestä, huokosilmasta ja eliöistä”.

Toiminnan sijoittaminen asemakaavan vastaisesti 8 ja 50 §

Pykälissä todetaan, että toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Ainakin Helsingissä on usein tilanne, että esim. jakeluaseman sijaintipaikka on kaavoitettu muuhun käyttöön, mutta kaava ei ole toteutumassa lähiaikoina ja kaavoittajalla tai rakennusvalvonnalla ei ole mitään sitä vastaan, että toiminta sijoittuu toistaiseksi ko. paikalle. Lauseen voisi muotoilla esimerkiksi seuraavasti: ”toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti ilman kaavoituksesta vastaavan tahon suostumusta tai asiaa koskevaa poikkeamispäätöstä”. Olennaista kai on, ettei toiminnan sijoittamisella vaikeuteta kaavan toteutumista. Sen pystyvät kaavoittaja ja rakennusvalvontaviranomainen arvioimaan.

Toiminnan sijoituspaikan luonnonarvot 11 §

Ympäristölautakunta katsoo, että on tarpeetonta rajata luontoarvojen huomioonottaminen vain valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluviin toimintoihin, vaikka todennäköisyys sille, että luontoarvoja todella jouduttaisiin arvioimaan myös kunnan lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, on vähäinen. Esimerkkinä voisi olla kaavoittamattomalle alueelle perustettava moottoriturheilurata, jolla saattaisi olla merkitystä alueen luontoarvojen kannalta.

Ennalta varautumisvelvollisuus 13 §

Ennalta varautumista voidaan pitää yleisenä velvoitteena perusteltuna. Ympäristölautakunta kuitenkin katsoo, että erillisen suunnitelman esittäminen olisi perusteltua lupamääräysten tarkistamisen yhteydessä tai jos lupaa on muuten syytä tarkistaa. Toiminnan muutos voi tuoda laitoksen muun varautumissuunnittelun piiriin ja siinä yhteydessä kytkennät muuhun varautumissuunnitteluun olisivat helpommin hahmotettavissa.



Maaperän pilaamiskielto 15 §

Kuten edellä 5 §: ”organismeja taikka mikro-organismeja” voitaisiin korvata suomenkielisellä sanalla eliöitä. Pykälä kuuluisi tällöin: Maahan ei saa jättää, päästää tai sijoittaa jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

Pohjaveden pilaamiskielto 16 §

Ehdotuksen 16 §:n 2 momentissa jää epäselväksi, miksi pohjaveden pilaamiskielto koskee vain toisen alueella olevaa pohjavettä. Vastaava säännös on tosin voimassaolevassakin laissa. Omallakaan kiinteistöllä olevaa pohjavettä ei pitäisi voida pilata, koska pohjavesialueet ovat useimmiten isoja ja pohjavesi liikkuu alueelta toiselle.

Merta koskevat erityiset kiellot

Ympäristölautakunta katsoo, että pykälän 3 momentissa olevaa lumen kaatamista koskevaa kohtaa tulee täydentää vaatimuksella, että mereen kaadettava lumi ei saa sisältää merkittävässä määrin roskaa, jätettä tai muuta vesiympäristölle haitallista ainetta.

Ympäristöluvan tarve 29 § ja liitteet 2 ja 3

Luonnoksessa esitetään kahvipaahtimoiden poistamista lupaa edellyttävien laitosten luettelosta. Syynä on se, että paahtimoita on vähän. Ympäristölautakunta katsoo, että pelkästään se, että jonkin toimialan yrityksiä on vähän, ei voi olla peruste lupavelvollisuuden poistamiselle. Suuren kahvinpaahtimon ympäristövaikutukset voivat ulottua varsin laajalle ja koskea suurta joukkoa ihmisiä. Tällaisen laitoksen sijoittumisedellytyksiä tai toiminnan olennaiseen muuttamiseen liittyviä edellytyksiä pitää voida arvioida etukäteen. Esimerkkinä voisi olla laitoksen toiminnan muuttaminen ympärivuorokautiseksi. Ympäristölupamenettely tuo suojaa lähiympäristölle ja antaa myös toiminnan harjoittajalle tiedon siitä, onko muutos teknisesti ja taloudellisesti mahdollinen ottaen huomioon haittojen lisääntyminen ja toimet pilaantumisen ehkäisemiseksi. Jälkikäteen mahdollisten ongelmien korjaaminen yksittäisillä määräyksillä on hidasta.

Luvitettavien kohteiden luettelosta voisi yli 100 m³:n polttonesteiden tai vaarallisen kemikaalin varastot (kohta 5e) siirtää rekisteröintimenettelyn piiriin. Koska tällaiset kohteet ovat hyvin standardoituja, lupamenettely on niiden suhteen aivan liian raskas eikä ainakaan Helsingissä ole todettu niiden tarkastuksissa merkittäviä puutteita tai ympäristön



pilaantumisen riskiä. Pohjavesialueelle sijoittuvat kohteet voisivat edelleen säilyä luvituksen piirissä.

Luvittavien kohteiden luettelosta (liite 2) voisi selkeyden vuoksi poistaa myös rekisteröintimenettelyn piirissä pääsääntöisesti olevat kohteet eli jakeluasemat, pienet polttolaitokset ja asfalttiasemat. Ympäristölautakunnan mielestä vesistön pilaantuminen tulisi luvantarpeen arvioimiseksi määritellä tarkemmin.

Toimivallan siirto 40 §

Pykälässä pitäisi myös säätää siitä, millä edellytyksillä siirto olisi mahdollista perua kesken kauden. Perumissyynä voisi olla esimerkiksi kunnan valvontaresursseissa tapahtuneet pysyvät heikennykset.

Lupahakemus 41 §

Määräyksestä toimittaa hakemus aina kolmena kappaleena voitaisiin luopua luonnonvarojen säästämiseksi, koska samassa momentissa annetaan kuitenkin lupaviranomaiselle mahdollisuus pyytää lisäkappaleita asian kuuluttamisen ja lausuntojen vuoksi. Pienien lupakohteiden osalta yksi tai kaksi paperikappaletta yleensä riittää, varsinkin jos hakemus toimitetaan myös sähköisessä muodossa.

Lupien samanaikainen käsittely 46 ja 47 §

Ympäristösuojelulaissa tulisi ottaa luvantarvetta määritettäessä huomioon myös tilanne, jossa samalla pienellä vaikutusalueella on samanlaisia toimintoja, jotka yksinään eivät ole ympäristöluvanvaraisia, mutta yhdessä yhtenä yksikkönä olisivat. Esimerkkinä tästä on hevostallirypäs. Helsingissä on tapaus, joilla samalla alueella on käytännössä samassa tallirakennuksessa eri yritysten talleja, joista yksikään ei ole yksinään eläinmäärän perusteella lupavelvollinen, mutta joiden ympäristövaikutukset kohdistuvat samalle alueelle. Toiminnan harjoittajia tulisi voida tällaisessa tapauksessa vaatia hakemaan yhteistä ympäristölupaa. Näin voitaisiin yleisimminkin myös estää tarkoituksellinen luparajoilla ”kikkailu”.

Luvan muuttaminen 92 §

Kunnissa ympäristönsuojeluviranomainen on sekä lupa- että valvontaviranomainen. Tämä sopii huonosti yhteen 92 §:n sanamuodon kanssa, että lupaviranomainen voisi muuttaa lupaa valvontaviranomaisen hakemuksesta. Vaikka käytännössä asiaan ei ongelmia liittynekään, selvempää olisi lisätä pykälään myös sellainen vaihtoehto, että vastaavasti kuin 94 §:ssä lupaviranomainen voisi myös omasta aloitteestaan muuttaa lupaa.



Ilmoitusmenettelyt 101 ja 104 §

Ilmoitusmenettelyä koskevassa 104 §:ssä ehdotetaan, että viranomaisen on tiedotettava vireillä olevista ilmoituksista verkkosivuillaan.

Ympäristölautakunta toteaa, että vireillä olosta tiedottaminen on ollut mahdollista tähänkin asti, mutta Helsingissä, jossa käsitellään vuosittain noin 200 ilmoitusta koskien erityisen häiritsevää melua tai tärinää, ilmoitusten vireillä olosta ei pääsääntöisesti tiedoteta. Vireillä olosta tiedottamista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena, koska Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset velvoittavat melu- tai tärinähaitan aiheuttajaa aina tiedottamaan etukäteen toiminnastaan naapureille. Lisäksi ympäristönsuojelumääräykset velvoittavat toiminnanharjoittajaa myös neuvottelemaan etukäteen riittävästä melun- ja tärinätorjunnasta erityisen herkkien naapureiden kuten esimerkiksi päiväkotien, koulujen ja kirkollisten laitosten kanssa. Näiden veloitteiden sekä ilmoituspäätökseen mahdollisesti sisältyvien määräysten on Helsingissä katsottu suojaavan asianosaisten etua riittävästi eikä tilapäisen melu- tai tärinähaitan siten ole voitu katsoa olennaisesti vaikuttavan yleisiin ja yksityisiin etuihin. Nykyinen, vireillä olosta tiedottamisen osalta riittävän joustava käytäntö mahdollistaa ilmoitusten ratkaisemisen kiireisimpäänkin aikaan pääsääntöisesti alle 30 vuorokaudessa. Helsingissä on vuonna 2012 ratkaistu 80 % ilmoituksista 24 vuorokaudessa.

Ehdotus tekisi ilmoitusmenettelystä nykyistä selvästi raskaamman ennakoivalvontamenettelyn, mikä ei olisi tarkoituksenmukaista. Ilmoitukset tulevat viranomaiselle tavallisesti puutteellisina ja joissain tapauksissa myös myöhässä. Tyypillisesti suurin osa käsittelyajasta kuluu ilmoituksen täydentämiseen. Jos tämän jälkeen ilmoituksen vireillä olosta ryhdytään tiedottamaan ja kuulemaan ilmoituksen tekijää mahdollisista muistutuksista, ilmoitusta ei todennäköisesti ehdittäisi ratkaista ennen toiminnan aloittamista. Tällä saattaa olla haitallisia vaikutuksia asianosaisten etujen turvaamisen kannalta. Esimerkiksi ulkoilmakonserttien osalta voisivat siis jäädä antamatta määräykset sallituista melutasoista ja päättymisajoista sekä tapahtuman aikaisista melumittauksista.

Ilmoitusmenettelyä koskevassa 101 §:ssä tulisi myös säätää, että 30 vrk:n ajanjakso alkaa siitä, kun ilmoitus on niin täydellinen, että se on valmis käsiteltäväksi.

Pykälästä ei käy selvästi ilmi, miten aloituksen salliminen käytännössä hoidettaisiin. Onko tarkoitus, että aloittaminen ennen sallittua aikaa ratkaistaisiin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä?



Maaperän puhdistamista koskeva ilmoitus 135 §

Ympäristölautakunta toteaa, että puhdistamista ei ole laissa määritelty. Perusteluissa viitataan teollisuuspäästödirektiivin määritelmiin. On syytä harkita, pitäisikö puhdistaminen määritellä tarkemmin ympäristönsuojelulaissa.

Ehdotuksesta ei käy selvästi ilmi voitaisiinko päätöksessä edellyttää tarkkailua (esim. pohjaveden, salaojavesien, sisäilman) puhdistamisen jälkeen.

Ehdotuksesta ei käy selkeästi ilmi, voidaanko ja itse asiassa pitäisikö päätöksessä antaa myös melun- ja pölyntorjuntaa koskevia määräyksiä. Tämä liittyy osaltaan ympäristönsuojelumääräysten soveltamisalaa koskeviin rajoituksiin. Jos 135 §:n mukaisessa päätöksessä ei voida antaa muuta kuin itse maaperän puhdistamista ja sen tavoitteita koskevia määräyksiä ja jos ympäristönsuojelumääräysten meluhaittojen ehkäisyä (häiritsevää melua aiheuttava työ yöaikaan) tai pölyntorjuntaa koskevat määräykset eivät voisi koskea maaperän ja pohjaveden puhdistamista, keinoksi puuttua em. haittoihin jäisi silloin 177 §:n mukainen yksittäinen määräys. Kuitenkin puuttuminen ympäristönsuojelumääräysten nojalla olisi todennäköisesti tehokkaampaa. Ilmoituksen johdosta annettavan päätöksen ja ympäristönsuojelumääräysten suhde tulee selkeyttää.

Kun päätös annetaan pykälän mukaan julkipanon jälkeen, se tarkoittanee sitä, että puhdistamiseen saa ryhtyä vasta kun päätös on lainvoimainen, mikä olisi muutos aiempaan.

Kyseisessä pykälässä ei ole mainintaa, siitä milloin puhdistustyö voidaan aloittaa. Nykyisen YSA 25 §:n mukaan ilmoitus tulee tehdä vähintään 30 päivää ennen oleellisten työvaiheiden aloittamista. Mikäli tämä tulee olemaan jatkossakin voimassa, ts. ympäristönsuojeluasetukseen tulee nykyistä vastaava viittaus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaan ilmoitukseen, tulisi lain- tai asetuksenkohtaa tarkentaa siten, että em. työvaiheisiin voidaan ryhtyä aikaisintaan 30 vrk:n kuluttua sitä, kun viranomaiselle on jätetty kaikki päätöksentekoon tarvittavat tiedot sisältävä ilmoitus. Nykyisin merkittävä osa ilmoituksen käsittelyä ovat sen täydentämistä koskevat pyynnöt ja täydennysten käsittely, joka voi viedä suuren osan 30 päivän määräajasta.

Käytännössä kiireellisissä ja vähäisissä pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa (esim. rakentamisen yhteydessä maaperässä havaitaan vähäinen määrä öljyä, öljytynnyri rikkoutuu, asuinkiinteistön vanhan öljysäiliön noston yhteydessä maaperässä todetaan vähäinen



määrä öljyä yms.) voimassa olevan ympäristönsuojelulain ja ehdotuksen mukainen ilmoitusmenettely on liian hidas ja raskas. Tarvittaisiin virallistettu menettely em. tapauksiin, jollainen voisi olla esimerkiksi mahdollisuus hoitaa puhdistaminen ilman viranomaispäätöstä ohjeilla ja tarkastuskertomuksella. Yksi vaihtoehto voisi olla nostaa ilmoitusvelvollisuuden alarajaa lisäämällä pykälään momentti, että puhdistaminen voisi tapahtua ilman ilmoitusta silloin, kun on kyse vähäisestä pilaantumisesta.

Ympäristön laatu, pintavedet 139 §

Pintavesien suojelua tulisi parantaa ja täsmentää ympäristönsuojelulailla esim. asettamalla tyypillisimmille haitta-aineille ja ominaisuuksille esim. öljyille, kiintoaineelle ja pH:lle ohjeellisia päästöraja-arvoja (pitoisuus, maksimikuorma), ja lisäämällä esimerkiksi yleisiin velvollisuuksiin tai muualle sopivan kohtaan pykälä, jolla kielletään pintavesien pilaaminen, esim. pohjaveden pilaamiskiellon tapaan.

139 §:ssä ja siinä mainituissa valtioneuvoston asetuksessa käsitellään pintavesien laatua ja sen ylläpitämistä ja toimia, joilla laatuavoitteisiin päästään, mutta kyseinen pykälä ja siinä mainitut asetukset eivät anna apuja päästörajojen asettamiseen. Käytännön elämässä pitäisi nykyistä paremmin pystyä toiminnanharjoittajalle osoittamaan, millaista vettä saa vesistöihin johtaa ilman ympäristölupaa ja toisaalta millaisia päästöraja-arvoja luvissa voisi asettaa.

Jäteveden johtaminen 156 §

Koskeeko tämä pykälä puhdistettua jätevettä, eli puhdistusjärjestelmästä lähtevää vettä. Tämä liittyy myös kysymykseen siitä, onko puhdistettu talousjätevesi edelleen talousjätevettä.

Säännöllinen valvonta 166 §

4. momentin 3. kappale ”Siinä on ilmoitettava valvonnan perusteet ja kuvattava valvonnasta vastaavien viranomaisten keskinäinen työnjako.” Tässä tarkoitettaneen ainoastaan ympäristönsuojeluviranomaisia?

Ilmoitus toiminnan muutoksista ja (luvanhaltijan)toiminnanharjoittajan vaihtumisesta 168 §

Ympäristölautakunta esittää, että pykälän alku kuuluisi seuraavasti: Ympäristöluvan haltijan ja rekisteröintivelvollisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen toiminnan aloittamisesta. Lisäys on tarpeen, koska ainakin asetuksesta (444/2010) on jäänyt pois määräys toiminnan muutoksista ilmoittamisesta.



Tarkkailu toisen alueella 169 §

Ympäristölautakunta katsoo, että myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella tulisi vastaavasti olla valtuudet myöntää toiminnan harjoittajalle oikeus tarkkailuun toisen alueella. Tarkkailuoikeuden myöntämisen tulisi olla mahdollista myös 10 ja 14 luvuissa tarkoitetuista ilmoituksista annettavien päätösten yhteydessä.

Tarkastusmenettely 172 §

Ympäristölautakunnan mielestä tarkastusoikeus kaipaisi selventämistä. Miten on tarkastusoikeus tapauksessa, jossa toimintaa ei ole vielä luvitettu, mutta se olisi valtion luvituksen piiriin kuuluvaa. Olisiko tällöin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella oikeus velvoittaa toiminnan harjoittajaa hakemaan lupaa, vai pitääkö asia siirtää sitä varten alueelliseen Ely -keskukseen?

Uhkasakko, teettämishukka ja keskeyttämishukka 181 §

Ympäristölautakunta katsoo, että yksittäisen määräyksen (177 §) tehosteena tulisi voida suoraan käyttää pakkokeinoja. Menettelystä tulee muuten raskas. Määräystä annettaessa on jo yksilöity millä tavalla pilaantumisen vaaraa aiheutetaan. Ennen määräyksen antamista on hallintolain mukaan normaalisti kuultu toiminnan harjoittajaa, jolloin toiminnan harjoittaja on voinut valvoa omaa etuaan. Jo tätä ennen toiminnan harjoittajan kanssa on todennäköisesti muutenkin neuvoteltu asiasta. Tässä prosessissa on luotu ympäristönsuojelulain tavoitteita konkretisoiva velvoite toiminnan harjoittajalle.

Ehdotuksen mukaan toiminnan harjoittajaa kuullaan uudelleen hallintopakon käytöstä mahdollisesta uhan täytäntöönpanosta. Tämä on omiaan venyttämään asian käsittelyä kohtuuttomasti.

Ympäristönsuojelumääräykset 197 §

Ympäristölautakunta katsoo, että ympäristönsuojelumääräyksiä pitää voida soveltaa 135 §:n 1 momentin tarkoittamaan toimintaan muilta osin kuin mitä itse maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskeva päätös voi koskea (135 § 2 mom). Ympäristönsuojelumääräyksiä pitäisi siis voida soveltaa pölyn ja melun torjuntaan.

Käsittelymaksut 200 §

Pykälän toisessa momentissa sanotaan, että 2. momentissa mainitut viranomaiset voivat laskuttaa 17 luvussa tarkoitettun valtioneuvoston asetuksen noudattamiseksi suorittamastaan valvonnasta. Myös ympäristönsuojeluviranomainen voi tehdä vastaavaa valvontaa, mutta



ilmeisesti siitä ei ole mahdollista periä maksua. Olisi outoa, jos toiminnan harjoittajat joutuisivat eriarvoiseen asemaan sen vuosi, vaikkei suurista summista olisikaan kyse.

Tulisi harkita, voitaisiinko pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevasta päätöksestä perittävään taksaan sisällyttää valvontatarkastuksista syntyviä kustannuksia. Yleensä työmaiden valvonta edellyttää huomattavan määrän tarkastuksia, joista ei voida tällä hetkellä voi periä lainkaan maksua.

Mittausten ja tutkimusten laadun varmistus 203 §

Myös lupahakemuksissa esitetyiltä mittauksilta, tutkimuksilta ja selvityksiltä tulisi vaatia kyseisen pykälän edellyttämää pätevyyttä, luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Myös 101 §:n mukaisen ilmoituksen ja maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen laatijoilta tulisi ympäristölupahakemuksen laatijan ohella vaatia riittävää asiantuntemusta ja pätevyyttä.

Muita näkökohtia

Ympäristölautakunta ehdottaa, että tutkittaisiin myös mahdollisuutta laiminlyöntimaksun käyttöön jätelain tapaan. Esimerkkinä laiminlyöntimaksun käyttömahdollisuudesta voisi olla lain 101 §:n mukaisen ilmoituksen tekemättä jättäminen tai sen nojalla annetun määräyksen rikkominen. Laiminlyöntimaksu tai sen uhka olisi ympäristölautakunnan mielestä tehokas keino tilapäisen toiminnan määräystenmukaisuuden parantamiseksi.

Muita huomioita

Ehdotuksen 89 §:ssä viitataan virheellisesti 53 §:ään 56 §:n sijasta. Ehdotuksen 91 §:ssä viitataan 82 §:n 2 momenttiin, jota ei ole olemassa. 97 §:ssä on viittaus maaperän ja pohjaveden pilaantumista koskevaan 13 lukuun. Oikea luku on kuitenkin 14.

Esittelijä

Hallituksen esityksessä Eduskunnalle ympäristönsuojelulaksi ja eräiksi siihen liittyviksi laiksi todetaan esityksen pääasiallisesta sisällöstä seuraavaa:

"Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi ympäristönsuojelulaki. Uudistuksella ajanmukaistettaisiin ympäristönsuojelulaki vastaamaan Euroopan unionin uudistunutta lainsäädäntöä ja perustuslain säännösten kehittyntä tulkintaa. Esityksellä pantaisiin täytäntöön teollisuuden päästöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston



direktiivi. Direktiivi olisi pantava täytäntöön viimeistään 6 päivänä tammikuuta 2013.

Ympäristönsuojelulain soveltamisala sekä keskeiset periaatteet ja velvollisuudet säilyisivät pääosin ennallaan. Velvollisuuksista säädettäisiin kuitenkin laissa nykyistä täsmällisemmin. Laissa olevia asetuksenantovaltuuksia täydennettäisiin ja täsmennettäisiin.

Ehdotetulla ympäristönsuojelulla säädettäisiin toimista, joilla saatetaan kansalliseen lainsäädäntöön parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevat teollisuuspäästödirektiivin vaatimukset. Ne vaikuttavat lupa-asioitten käsittelyyn, lupaharkintaan ja lupien valvontaan, jota ne säätelevät tarkemmin verrattuna nykyiseen tilanteeseen. Teollisuuspäästödirektiivin toimeenpano tarkoittaa muutoksia myös maaperän ja pohjaveden suojelussa.

Toiminnanharjoittajan on laadittava perustilaselvitys, jos laitoksen toimintoihin liittyy maaperän tai pohjaveden pilaantumiseen vaaraa aiheuttavien merkityksellisten vaarallisten aineiden käyttöä, tuotantoa tai ympäristöön päästämistä. Toiminnan lopettamista ja tarkkailua koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi.

Muutoin lupamenettelyä koskevat säännökset säilyisivät eräitä menettelyitä selkeyttäviä säännöksiä lukuun ottamatta pääsääntöisesti ennallaan. Valtion ja kunnan lupaviranomaisten välinen toimivallanjako säilyisi ennallaan. Kunnille kuitenkin säädettäisiin mahdollisuus saada hakemuksesta siirrettyä omaan toimivaltaansa osa valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista luvanvaraisista laitoksista.

Ehdotuksen tavoitteena on ympäristönsuojelun valvonnan tehostaminen lisäämällä sen suunnitelmallisuutta ja riskiperusteisuutta. Valvontaa tehostettaisiin myös säätämällä osa valvonnasta valvontamaksun piiriin. Valvontamaksun käyttöönotolla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa sekä kunnissa voidaan parantaa ympäristönsuojelun valvonnan voimavaroja.

Ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa luonnonarvojen entistä parempi ja kokonaisvaltaisempi huomioon ottaminen ympäristönsuojelulain mukaisessa ympäristölupamenettelyssä.

Esitys sisältää myös lähinnä teknisinä pidettäviä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman nopeasti niiden vahvistamisesta."



08.01.2013

Yj/3

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa 7.1.2013 mennessä. Ministeriöltä on saatu lisäaikaan siten, että asia voidaan käsitellä 8.1.2013.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Hannu Arovaara, vs. johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi
Merja Kurki-Suonio, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32007
merja.kurki-suonio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Ympäristöministeriön lausuntopyyntö](#)
- 2 [Hallituksen esityksen yleisperustelut, ympäristönsuojelulain uudistaminen](#)
- 3 [Ehdotus ympäristönsuojelulakia koskeviksi pykäliksi ja niiden yksityiskohtaisiksi perusteluiksi](#)
- 4 [Ympäristönsuojelulain liitteet 1 ja 2](#)
- 5 [Ympäristönsuojelulain liitteet 3 ja 4 rekisteröitävät toiminnot](#)
- 6 [Perustelumuuksio ehdotuksesta ympäristönsuojelulain liitteiksi 1 ja 2](#)
- 7 [Eriävät mielipiteet](#)

Otteet

Ote

Ympäristöministeriö
Ympäristövalvontayksikkö